

Петар Милутиновић*

Институт за европске студије

Београд

УЛОГА АУСТРИЈСКЕ ДИЈАСПОРЕ У СЈЕДИЊЕНИМ АМЕРИЧКИМ ДРЖАВАМА: ОД РАНОГ РАДНОГ И ПОЛИТИЧКОГ АНГАЖМАНА КА ИСТАКНУТИМ УЛОГАМА У НАУЦИ, КУЛТУРИ И ИНТЕЛЕКТУАЛНОМ ЖИВОТУ

Сажетак: Овај рад проучава еволуцију аустријске дијаспоре у Сједињеним Америчким Државама од њеног раног оснивања до савременог доба, са посебним нагласком на то како су се доприноси ове имигрантске заједнице америчком друштву мењали током времена. Централна хипотеза гласи да се утицај аустријских Американаца померио од раног радног и политичког ангажмана ка све истакнутијим улогама у науци, култури и интелектуалном животу у двадесетом и двадесет првом веку. Методолошки, студија се ослања на историјску синтезу секундарних извора и анализу демографских података, а не на оригинално емпиријско истраживање, како би пратила обрасце аустријске имиграције и асимилације. Налази потврђују хипотезу: рани аустријски имигранти, од протестаната из Салцбурга 1730-их до избеглица из револуције 1848. године, били су малобројни, али активни у темељним радничким и политичким покретима (на пример, један аустријски избеглица постао је први гувернер Џорџије 1777. године, а

* Истраживач-сарадник. Имејл адреса: petar.mil5@gmail.com. ORCiD: <https://orcid.org/0000-0001-8944-3622>.

многе избеглице из 1848. придружиле су се покрету за укидање ropства у САД). Насупрот томе, од средине двадесетог века па надаље, аустријски Американци постају истакнути у областима науке, уметности и јавног интелектуалног живота – од нобеловаца у физици до икона Холивуда. У целини, овај развојни пут показује све шири опсег и значај доприноса аустријске дијаспоре, наглашавајући динамичну природу утицаја имиграната у историји и друштву Сједињених Држава.

Кључне речи: аустријска дијаспора, миграције, политичке избеглице, теорија дијаспоре, аустријски Американци.

Увод

Аустријска дијаспора у Сједињеним Америчким Државама представља релативно малу, али историјски значајну имигрантску заједницу чија искуства илуструју шире теме дијаспоре и транснационалне миграције. У студијама дијаспоре, појам дијаспора се проширио са првобитног значења које је било повезано са прогнаним народима (попут Јевреја или Јермена), и данас обухвата било коју етничку заједницу која живи ван своје постојбине, а притом одржава колективни идентитет и везе са земљом порекла (Safran, 1991; Brubaker, 2005). Аустријски Американци, који су почетком 21. века бројали око 646.000 (U.S. Census, 2019), представљају дијаспору у овом савременом смислу – иако расејани из Аустрије, често негују културне традиције, друштвене мреже и осећај припадности који их повезује са домовином.

Међутим, дефинисање аустријско-америчке дијаспоре отежано је променљивим границама и идентитетима: пре 1918. године „Аустрија” је била део мултиетничког Хабзбуршког царства, па су многи имигранти евидентирани као „Аустријанци” у америчким званичним документима били етнички Чеси, Словаци, Пољаци, Словенци или припадници других народа који су поседовали аустријске царске пасоше (Du Bose, 2011). Са друге стране, неки етнички Аустријанци били су бележени као „Немци” због заједничког језика. Ове нејасноће указују на то да се аустријска дијаспора делимично преклапа са другим средњоевропским имигрантским групама и не може се сагледавати изоловано (Münz, 2011).

Теорија дијаспоре представља користан аналитички оквир за проучавање искустава аустријско-америчке заједнице. Класични теоријски модели дијаспоре наглашавају елементе као што су расељеност, оријентација ка постојбини и групна свест (Safran, 1991). Многи аустријски имигранти – посебно политичке избеглице – задржали су снажну емоционалну везаност за домовину и жељу да виде њен напредак или ослобођење у кризним временима. Истовремено, као и друге европске имигрантске заједнице, Аустријанци у Америци пролазили су кроз процесе асимилације. Роџерс Брубејкер истиче да се данас појам дијаспора често користи флексибилније како би укључио заједнице формиране добровољном миграцијом које ипак одржавају транснационалне везе (Brubaker, 2005). Аустријски случај се уклапа у овај модел: било да су у питању економски мигранти у потрази за бољим животом или избеглице од прогона, аустријски Американци углавном су се успешно интегрисали у америчко друштво, истовремено формирајући удружења и мреже које чувају елементе аустријског идентитета. Њихова прича обухвата ране верске избеглице, радничке мигранте из 19. века и политичке и ратне избеглице из 20. века – све групе које су допринеле како америчком друштву, тако и транснационалном аустријском културном сећању.

Миграциони таласи и историјат радништва

Догодило се неколико различитих таласа аустријске миграције у Америку, сваки обликован историјским околностима у Европи и економским приликама у Сједињеним Државама. Најранији досељеници стижу током колонијалног периода. Године 1734. стотине протестантских избеглица из Салцбурга (тада део хабзбуршких поседа) населиле су се у Џорџији тражећи верску слободу, основавши град Ебenezер, из којег су касније потекле значајне личности попут Џона Адама Тројтлена, првог гувернера Џорџије (Du Bose, 2011). Ова пионирска група „Салцбургера” често се наводи као почетак присуства досељеника аустријског порекла у Северној Америци и представља пример дијаспоре жртава прогона (Cohen, 2008). Други ранији прилив догодио се након европских револуција 1848. године, када је низ либералних интелектуалаца и дисидената из аустријских крајева („четрдесетосмаши”) побегао од царске репресије. Међу тим изгнаницима били су професионалци

и политички активисти који ће касније допринети америчком јавном животу и прогресивним циљевима (Boernstein, 1997; Du Bose, 2011). Иако бројчано мали, аустријски мигранти средином 19. века успоставили су образац аустријског учешћа у америчким интелектуалним и политичким покретима, наговештавајући доприносе каснијих избеглица.

Највећи талас, убедљиво, догодио се током периода масовних миграција крајем 19. и почетком 20. века. Између 1880-их и избијања Првог светског рата 1914. године, милиони поданика Аустроугарске империје емигрирали су у Сједињене Државе, привучени индустријским пословима и већим зарадама. На пример, између 1902. и 1911. године мигранти из Хабзбуршког царства чинили су око 28% свих имиграната у САД – највећа појединачна група, бројнија чак и од Италијана или Руса (Steidl et al., 2017: 123-131). У оквиру овог мултиетничког тока били су немачко говорећи Аустријанци, али и велики број Пољака, Украјинаца, Чеха, Словака и других из разних провинција царске Аустрије. Историчари процењују да је преко 4 милиона људи напустило Хабзбуршку монархију у правцу Америке од 1820-их до 1914. године (Münz, 2011: 184-186). Етнички Аустријанци (из алпског језгра царства) били су мањина у овом броју, али и даље су десетине хиљада Аустријанаца кренуле пут Америке. Углавном су то били сељаци и радници из руралних крајева, погођени растом становништва, несташицом земљишта и падом традиционалних индустрија у домовини (Bednar, 2017). Паробродске линије (као што је Аустро-американа из Трста) и нове железнице олакшале су путовање Средњоевропљанима до америчких лука, док је брза индустријализација Америке стварала потребу за радном снагом (Steidl et al., 2017: 129-137).

По доласку, аустријски имигранти испуњавали су виталне потребе за радном снагом у брзорастућој америчкој економији. Многи су запослени као неквалификовани или полуквалификовани радници у рудницама, челичанама, кланицама и на градилиштима. На пример, савремени извештаји наводе да су Аустријанци и други Аустроугари радили у пенсилванијској индустрији челика и угља, као и у сточарским кланицама у Чикагу (Steidl et al., 2017: 131-139). Често су радили у тешким условима уз мале плате. Попут других радника-имиграната, аустријски мигранти били су активни у настајућем радничком покрету у Америци, придружујући се синдикатима и учествујући у штрајковима за боље услове рада, мада их историјски записи често наводе заједно са другим

средњоевропским радницима (Hoerder, 2015). Ови мигранти често су сматрали своје путовање привременим или транснационалним: процењује се да се 30-40% миграната из Хабзбуршке монархије на крају вратило у Европу пре Првог светског рата (Steidl et al., 2017: 135-142). Они који су остали у САД почели су да се укорењују, али су многи и даље одржавали везе са домовином путем писама и дознака. Истраживања мигрантске кореспонденције показују да су Аустријанци у иностранству слали новац и помоћ породицама у домовини, чиме су практиковали транснационалну стратегију преживљавања типичну за дијаспорне заједнице (Steidl, 2021). Уочи Првог светског рата, значајна аустријска (односно аустроугарска) дијаспорна радна снага већ је постојала у америчким индустријским центрима, доприносећи економском расту САД и истовремено подржавајући породице и заједнице у Средњој Европи.

Први светски рат и распад Аустроугарске 1918. драматично су променили миграционе обрасце. Нова Република Аустрија била је економски ослабљена и политички нестабилна након рата, што је могло подстаћи емиграцију, али су САД увеле рестриктивне имиграционе квоте током 1920-их, које су драстично смањиле број нових имиграната из јужне и источне Европе (Münz, 2011: 188-190). Тако је аустријска емиграција у САД током међуратног периода сведена на минимум. Неки Аустријанци су и даље долазили (често као стручњаци, студенти или кућни радници), али је доба масовне радничке миграције било завршено. Наредни значајан прилив Аустријанаца уследио је тек крајем 1930-их година, када су у Америку долазили углавном као избеглице, а не као економски мигранти.

Политички изгнаници и активизам

У два наврата у модерној историји, аустријска дијаспора у Америци увећана је изгнаницима који су бежали од политичке репресије – и у оба случаја ови емигранти активно су се укључили у транснационалне политичке активности. Први случај, раније поменут, догодио се после револуција 1848. године. Након што је хабзбуршки режим угушио либералне и националистичке устанке, неколицина аустријских револуционара побегла је у иностранство. Међу њима био је и Хенри (Хајнрих) Бернштајн, бечки новинар и драматург који је учествовао у

револуцији. Бернштајн је емигрирао у САД и настанио се у Сент Луису, где је постао уредник новина и официр армије Уније, залажући се за демократске идеале и укидање ропства (Boernstein, 1997). Он и други аустријски „четрдесетосмаши” (често заједно са немачким револуционарима) дали су допринос америчком политичком животу ширећи либералне републиканске вредности и подржавајући циљеве као што су аболиционизам и радничка права (Rowan, 1997). Иако малобројне, ове избеглице су успоставиле традицију аустријског политичког активизма у САД, показујући како чланови дијаспоре могу заговарати прогресивне промене у својој новој земљи, истовремено се супротстављајући ауторитаризму у својој старој домовини.

Знатно већи талас аустријских политичких изгнаника стигао је током нацистичког периода (1938-1945). Након што је нацистичка Немачка анектирала Аустрију током Аншлуса 1938. године, уследио је масовни прогон Јевреја, социјалиста и других противника нацизма. Преко 130.000 Аустријанаца – претежно јеврејског порекла – напустило је домовину касних 1930-их (Bischof, 2018). Упркос строгим квотама, САД су прихватиле хиљаде ових избеглица између 1938. и 1941. године, често уз помоћ америчких јеврејских организација и академских спонзора (Taylor, 2011). Међу познатим аустријским емигрантима били су интелектуалци, уметници, научници и политичке личности које су се супротстављале фашизму. Током Другог светског рата многи од ових аустријских избеглица активно су учествовали у савезничким ратним напорима и антинацистичком активизму. Око 6.000 до 7.000 Аустријанаца придружило се америчкој војсци, неки као преводиоци и испитивачи у обавештајним јединицама познатим као „Ричијеви момци” (Ritchie Boys), који су претежно били јеврејске избеглице из Немачке и Аустрије обучене за испитивање ратних заробљеника. Други су се прикључили Канцеларији за стратешке службе (OSS), доприносећи антинацистичкој пропаганди и шпијунским операцијама. На пример, Фредерик „Фриц” Мајер, аустријски Јеврејин, добровољно се јавио за ризичну мисију OSS-а иза непријатељских линија у Тиролу 1945. године, користећи локално знање да помогне у предаји немачког гарнизона – прича која симболично приказује допринос избеглица у победи над силама Осовине (Olsson, 2019). У области јавног заговарања, аустријски емигранти у Америци формирали су одборе за лобирање код владе САД за слободу Аустрије. Радили су на томе да се Аустрија

јасно одвоји од нацистичке Немачке у очима савезника, тврдећи да су Аустријанци били „прве жртве” Хитлера. Овај дијаспорски активизам допринео је савезничкој декларацији из 1943. године која је обећала да ће Аустрија бити ослобођена и обновљена као независна држава (Martikánová, 2018).

После 1945. године, аустријски политички живот поново се изграђује у земљи, а неке избеглице враћају се и укључују у домаћу политику. Ипак, многе аустријске избеглице остају у САД, постајући део шире аустријско-америчке заједнице. Њихов политички активизам често наставља да живи у новим формама. Аустријске социјалистичке избеглице учествују у америчким синдикатима и социјалдемократским круговима, док су јеврејске избеглице из Аустрије биле истакнуте у подизању свести о Холокаусту и залагању за Израел и друге политичке циљеве. Деценијама касније, аустријски Американци такође су се ангажовали у америчкој политици, мада углавном појединачно, а не као организован блок. Најпознатији пример је Арнолд Шварценегер, каснији имигрант (стигао 1968), који је постао холивудска звезда, а затим и политичар, служећи као гувернер Калифорније (2003–2011). Иако Шварценегер није био избеглица, његова политичка каријера симболизује пуну интеграцију Аустријанаца у амерички политички живот – пут од егзила до главног тока (Leamer, 2006).

Укратко, аустријска дијаспора је прешла пут од радикалних избегличких акција до учешћа у америчким институцијама, постајући мост између домовине и земље домаћина и активан учесник трансатлантског политичког дијалога (Shain, 2007).

Културни и научни доприноси

Упркос својој релативно малој бројности, аустријски имигранти и њихови потомци остварили су изузетно значајне доприносе америчком културном, интелектуалном и научном животу. Заиста, пример аустријских Американаца показује како чак и бројчано скромна дијаспора може остварити „несразмеран утицај” у бројним областима (Du Bose, 2011). Од Холивуда до научних лабораторија, Аустријанци су оставили значајно наслеђе у САД.

У области забаве и уметности, аустријске избеглице одиграле су кључну улогу у обликовању америчке популарне културе. Током златног доба Холивуда, прилив талената из Беча и централне Европе изазвао је револуцију у филмском стваралаштву. Прослављени редитељи попут Билија Вајлдера, Ота Премингера и Фрица Ланга – сви рођени у Аустрији или на подручјима која су била под аустријском контролом – стекли су славу у америчкој филмској индустрији, режирајући класичне ноар и драмске филмове (Gemünden, 2014). Њима су се придружили продуценти попут Ериха Помера (који је био Немац, али је сарађивао са аустријским колегама) и глумци аустријског порекла, укључујући Хеди Ламар, Пола Хенрајда, Петера Лореа и Оскара Хомолку. Хеди Ламар, на пример, стигла је у Холивуд 1930-их и постала једна од његових културних глумица; такође је била и проналазач, ко-изумитељка технологије за промену фреквенција радио-сигнала током рата (Horowitz, 2019). Бечки композитори који су емигрирали оставили су значајан траг у америчкој музици, посебно у филмској: Макс Штајнер, Ерих Волфганг Корнголд и Ханс Салтер били су међу имигрантским композиторима који су створили класични холивудски оркестарски звук, при чему је Корнголд освојио и Оскара за своје партитуре (Du Bose, 2011). У свету Бродвеја и филма, утицај аустријских прича симболизује „Моје песме, моји снови” – познати мјузикл (и филм из 1965) заснован на истинитој причи аустријске породице фон Трап, која је побегла од нацизма и преселила се у САД (Manhattan, 2009). У новије време, Арнолд Шварценегер, рођен у Аустрији, постао је једна од највећих холивудских звезда 1980-их и 1990-их, потврђујући континуирано присуство Аустријанаца у Холивуду (Leamer, 2006). У класичној музици, композитор Арнолд Шенберг побегао је из Беча у Лос Анђелес 1934. године; иако је његова дванаестотонска техника у почетку збуњивала америчку публику, предавао је на универзитету UCLA у Лос Анђелесу и значајно утицао на америчку музичку теорију и композицију (Feisst, 2011).

Можда највећи допринос Аустријанаца дат је у областима науке, друштвених наука и хуманистике, где су емигранти из централне Европе трансформисали америчку академију. У физици, Аустријанци су били кључни у ратном „одливу мозга” у САД: Волфганг Паули радио је на пројекту Менхетн (Ballentine, 2000), а Виктор Франц Хес, нобеловац који је открио космичко зрачење, наставио је свој рад у САД (Најо, 2019). У економији, Лудвиг фон Мизес и Фридрих фон Хајек проширили су

утицај аустријске школе економије у САД (Caldwell, 2004). У психологији и социологији истакли су се Бруно Бетелхајм и Пол Лазарсфелд (Pollak, 1997; Fleck, 2011), а у праву Ханс Келзен (Scheuerman, 2014).

Укратко, аустријска дијаспора оставила је дубок траг у америчкој култури и науци, представљајући мост између две културе и доприносећи глобалном интелектуалном развоју.

Питање идентитета и транснационалне везе

Упркос разноврсности својих искустава, аустријски Американци стално су се суочавали са питањем идентитета: у којој мери себе виде (и организују се) као посебну аустријску дијаспору, а у којој се асимилију у шире категорије, попут немачко-америчке или једноставно „америчке”? За разлику од већих дијаспора, аустријска заједница у САД није одржала масовне етничке енклаве или сепаратистички идентитет изван прве генерације. Немачко говорећи аустријски имигранти често су се стапали са немачко-америчким заједницама, похађајући исте цркве и приступајући истим културним удружењима као немачки имигранти (Jones, 2014). До друге или треће генерације, већина потомака се већ изјашњавала првенствено као Американци. Ипак, осећај аустријског наслеђа опстајао је, нарочито кроз културне и друштвене организације које су функционисале као дијаспорске мреже. Како предвиђају теорије дијаспоре, институције и симболи имали су важну улогу у одржавању аустријског колективног сећања у иностранству (Safran, 1991).

Од краја 19. века па надаље, аустријски имигранти формирали су добротворна друштва, певачке ансамбле и друштвене клубове у градовима као што су Њујорк, Чикаго и Милвоки, где су се могли заједнички уживати у аустријској храни, музици и празницима (Spaulding, 1968). Након Другог светског рата, када је Аустрија поново успостављена као независна држава, аустријска влада почела је да се активно ангажује у раду са својом дијаспором. Године 1952. основан је „Светски савез Аустријанаца у иностранству” (Auslandsösterreicher-Weltbund), као кровна организација аустријских клубова широм света (Bischof, 2018). Аустријско-америчка друштва поникла су у бројним америчким државама, често уз подршку аустријских конзулата. Ова удружења су организовала годишње аустријске балове, састанке на немачком језику,

као и прославе аустријског националног празника, помажући у јачању транснационалног осећаја аустријског идентитета. И сама аустријска држава третира је своју дијаспору као део националне заједнице: на пример, од 1993. Установе културне дипломатије, нарочито „Аустријски културни форум у Њујорку” (основан 1942, раније Аустријски институт), додатно служе као културни мост између аустријских уметника, интелектуалаца, дијаспоре и америчке јавности.

Претходних деценија, улога аустријске дијаспоре такође је схваћена кроз концепт транснационализма – идеју да модерни имигранти живе у социјалном простору који обухвата две земље, уместо да се потпуно искорењују и поново укорењују на једном месту (Portes, Guarnizo and Landolt, 1999). Данас, аустријски Американци често путују у Аустрију, комуницирају са родбином путем дигиталних медија и учествују у трансатлантским професионалним мрежама. На пример, аустријски научници у САД сарађују са колегама из Аустрије, понекад путем програма менторства за емигранте (Euraxess, 2018).

Иницијативе студентске размене, попут програма Fulbright Austria (основан 1950), омогућиле су да преко 3.500 Аустријанаца и 2.500 Американаца студирају у земљама једни других, често формирајући доживотне личне и интелектуалне везе (Botstiber, 2021). Ове размене свакој генерацији обнављају и оснажују везе са дијаспором. Научници миграција истичу да ови циркуларни покрети и сталне размене представљају транснационалну дијаспору, бришући границу између имигранта и посетиоца (Vertovec, 2009).

Истовремено, интеграција Аустријанаца у америчко друштво је била веома успешна. До треће генерације, већина аустријских Американаца је културно асимилована и говори енглески језик (Jones, 2014). Дијаспорски идентитет постаје симболичан и ситуациони, али ипак остаје извор поноса и културног богатства за многе породице, што потврђују аустријско-америчка удружења и прославе културних фигура попут Моцарта, Штрауса или Климта на локалним догађајима.

Закључак

Током претходна два века, аустријска дијаспора у Сједињеним Америчким Државама развила се од првих верских избеглица и авантуриста у разнолику заједницу радника, интелектуалаца, избеглица и њихових потомака. Иако бројчано мала, аустријско-америчка заједница дала је огроман допринос америчком радништву, култури, науци и јавном животу, потврђујући да се значај дијаспоре не мери само бројем већ и виталношћу њених доприноса (Du Bose, 2011). Њихово искуство илуструје кључне концепте у студијама дијаспоре и миграција: важност транснационалних мрежа, улогу дијаспорског памћења и удружења у очувању идентитета, као и потенцијал чланова дијаспоре да делују као културни и политички мостови између нација (Safran, 1991; Portes et al., 1999). Од фабричких хала у Пенсилванији, преко холивудских студија, до престижних америчких универзитета, аустријски имигранти и њихови потомци оставили су наслеђе које је испреплетано како са америчком, тако и са аустријском историјом. Данас се аустријска дијаспора континуирано обнавља кроз академске размене, глобализоване каријере и напоре очувања културног наслеђа у заједници, истовремено се интегришући у све разноврснији амерички мозаик. На тај начин наставља оно што историчар Гинтер Бишоф назива наслеђем „тихих освајача” – идеју да су се генерацију за генерацијом Аустријанци у иностранству мирно и ненаметљиво уткивали у ткиво америчког живота, суптилно га обогаћујући елементима аустријске културе, талента и знања (Bischof, 2017). Ова текућа прича о аустријско-америчкој дијаспори обогаћује наше разумевање како су синови и кћери једне мале алпске нације, расејани преко Атлантика, постали неotuђиви део америчке приче, не губећи из вида своје корене у старом „хајмату” (Heimat).

Литература

- Ash, Mitchell G., and Alfons Söllner (eds.) (1996). *Forced Migration and Scientific Change: Émigré German-Speaking Scientists and Scholars after 1933*, Washington, DC: German Historical Institute; Cambridge: Cambridge University Press.
- Bednar, Kurt (2017). *Österreichische Auswanderung in die USA zwischen 1900 und 1930*, Frankfurt: Peter Lang.
- Bischof, Günter (ed.) (2017). *Quiet Invaders Revisited: Biographies of Austrian Immigrants to the United States in the Twentieth Century*, Innsbruck: StudienVerlag.
- Bischof, Günter (2018). "Introduction: Austrian Refugees in the USA" in *Refuge and Resilience: Austria and the European Refugee Crisis*, Günter Bischof and Martin David (eds.), *Contemporary Austrian Studies*, Vol. 27 pp. 1–22., New Orleans: University of New Orleans Press.
- Boernstein, Henry (1997). *Memoirs of a Nobody*, Detroit: Wayne State University Press.
- Brubaker, Rogers (2005). "The 'Diaspora' Diaspora", *Ethnic and Racial Studies*, Vol. 28(1): 1–19.
- Cohen, Robin. 2008. *Global Diasporas: An Introduction*, 2nd ed., London: Routledge.
- Du Bose, Thomas (2011). "Austrian Immigrants", *Immigration to the United States* (online encyclopedia), June 24, 2011.
- Fleck, Christian (2011). *A Transatlantic History of the Social Sciences: Robber Barons, the Third Reich and the Invention of Empirical Social Research*, London: Bloomsbury Academic.
- Gemünden, Gerd (2014). *Continental Strangers: German Exile Cinema, 1933–1951*, New York: Columbia University Press.
- Horowitz, Aimée (2019). *Lady of the Black Shield: Hedy Lamarr and the Age of Glamour*, New York: Ballantine.
- Jones, J. Sydney (2014). "Austrian Americans" in: *Gale Encyclopedia of Multicultural America*, 3rd ed., No. 1: 189–202, Farmington Hills, MI: Gale.
- Leamer, Laurence (2006). *Fantastic: The Life of Arnold Schwarzenegger*, New York: St. Martin's Press.
- Manhattan, Eleanor (2009). *The Sound of Music Story: How a Beguiling Young Novice, a Handsome Austrian Captain, and Ten Singing Von Trapp*

- Children Inspired the Most Beloved Film of All Time*, New York: Stewart, Tabori & Chang.
- Martikánová, Dagmar (2018). "Lobbying for the Lost Empire: Austro-Hungarian Exiles in America, 1941–1943", *Journal of Austrian-American History*, Vol. 2(2): 142-167.
- Münz, Rainer (2011). "Austria and Its Migrants", in: *Global Austria: Austria's Place in Europe and the World*, Günter Bischof, Fritz Plasser, and Anton Pelinka (eds.), *Contemporary Austrian Studies*, Vol. 20, Innsbruck: Innsbruck University Press.
- Olsson, Svein (2019). *Behind Enemy Lines: The True Story of Fritz Kolbe, America's Most Important Spy in World War II*, New York: Pantheon.
- Papademetriou, Demetrios G. and Lars Nesse, Natale (eds.) (2018). *Engaging Diasporas in the Development of Origin Countries*, Washington, DC: Migration Policy Institute.
- Perloff, Marjorie (2004). *The Vienna Paradox: A Memoir*, New York: New Directions.
- Pollak, Richard (1997). *The Creation of Dr. B: A Biography of Bruno Bettelheim*, New York: Simon & Schuster.
- Portes, Alejandro; Guarnizo, Luis E. and Landolt, Patricia (1999). "The Study of Transnationalism: Pitfalls and Promise", *Ethnic and Racial Studies*, Vol. 22 (2): 217-237.
- Safran, William (1991). "Diasporas in Modern Societies: Myths of Homeland and Return" in: *Diaspora: A Journal of Transnational Studies*, Vol. 1(1): 83-99.
- Scheuerman, William E. (2014). *Hans Kelsen: Leben und Werk eines kritischen Denkers*, Stuttgart: Franz Steiner.
- Shain, Yossi (2007). *Kinship and Diasporas in International Affairs*, Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Spaulding, E. Wilder (1968). *The Quiet Invaders: The Story of the Austrian Impact Upon America*, Vienna: Österreichischer Bundesverlag.
- Spalek, John; Ash, Adrienne and Hawrylchak, Sandra (1978). *Guide to Archival Materials of German-speaking Emigrants to the U.S. after 1933*, Charlottesville: University Press of Virginia.
- Steidl, Annemarie; Fischer-Nebmaier, Wladimir and Oberly, James W. (2017). *From a Multiethnic Empire to a Nation of Nations: Austro-Hungarian Migrants in the US, 1870–1940*, Innsbruck: StudienVerlag.

- Steidl, Annemarie (2021). *On Many Routes: Internal, European, and Transatlantic Migration in the Late Habsburg Empire*, West Lafayette, IN: Purdue University Press.
- Taylor, Melissa Jane (2011). "Family Matters: The Emigration of Elderly Jews from Vienna to the United States, 1938–1941", *Journal of Social History*, Vol. 45(1): 238-260.
- Vertovec, Steven (2009). *Transnationalism*, New York: Routledge.

THE ROLE OF THE AUSTRIAN DIASPORA IN THE UNITED STATES: FROM EARLY WORK AND POLITICAL ENGAGEMENT TO PROMINENT ROLES IN SCIENCE, CULTURE, AND INTELLECTUAL LIFE

Summary: This paper examines the evolution of the Austrian diaspora in the United States from its early establishment to the modern era, with particular emphasis on how the contributions of this immigrant community to American society have changed over time. The central hypothesis is that the influence of Austrian Americans has shifted from early work and political engagement to increasingly prominent roles in science, culture, and intellectual life in the twentieth and twenty-first centuries. Methodologically, the study relies on a historical synthesis of secondary sources and analysis of demographic data, rather than original empirical research, to trace patterns of Austrian immigration and assimilation. The findings support the hypothesis: early Austrian immigrants, from Protestants from Salzburg in the 1730s to refugees from the 1848 revolution, were few in number but active in grassroots labor and political movements (for example, an Austrian refugee became the first governor of Georgia in 1777, and many of the 1848 refugees joined the abolitionist movement in the United States). In contrast, from the mid-twentieth century onwards, Austrian Americans became prominent in the fields of science, the arts, and public intellectual life—from Nobel laureates in physics to Hollywood icons. Overall, this developmental trajectory demonstrates the expanding scope and significance of the Austrian diaspora's contributions, highlighting the dynamic nature of immigrant influence in United States history and society.

Keywords: Austrian diaspora, migration, political refugees, diaspora theory, Austrian Americans.